

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110230782
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8110230782.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a z členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fiľakovského v spore žalobcu: Slovak Telekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469, právne zastúpený JUDr. Petrom Škerlíkom, advokátom so sídlom J. Ťatliaka 2051/8, 026 01 Dolný Kubín, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o návrhu žalovanej na obnovu konania vo veci Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 11Ro 402/2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/356/2014-113 zo dňa 13. novembra 2017, o späťvzatí žaloby, takto jednohlasne

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie žaloby.

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavuje.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom rozhodol tak, že povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11Ro/402/2010. O trovách tohto konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 29.10.2018 č.k. 16Co/13/2018-137 rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 11C/356/2014-113 z 13.11.2017 potvrdil a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že o nich rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí.

Proti rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 29.10.2018, č.k. 16Co/13/2018-137 podal dovolanie žalobca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp.zn. 6Cdo/79/2019 z 28. apríla 2022 rozhodol tak, že rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 29.10.2018, č.k. 16Co/13/2018-137 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolaciemu súdu uložil povinnosť v ďalšom konaní opätovne vec prejednať a rozhodnúť o odvolaní žalobkyne v súlade s náležitosťami odôvodnenia vyplývajúcimi z ust. § 393 ods. 2 a ods. 3 CSP rozhodnutie presvedčivo odôvodniť. V odôvodnení rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že v danom prípade sa bolo potrebné vysporiadať s podstatnými vyjadreniami a uplatnenými námietkami dovolateľky týkajúcimi sa skúmania včasnosti podania návrhu na povolenie obnovy konania žalovanou so zachovaním subjektívnej 3-mesačnej lehoty v zmysle ust. § 403 ods. 1 CSP, ako aj so skutkovými tvrdeniami žalovanej týkajúcimi sa jej vedomosti o vydanom platobnom rozkaze a uvádzaných dôvodoch na povolenie obnovy konania vrátane preukázania, kedy

sa žalovaná dozvedela o dôvode obnovy konania i napriek svedeckej výpovedi, ktorú odvolací súd v kontexte skutkových tvrdení strán nevyhodnotil.

Odvolací súd výzvou zo dňa 21.09.2022 vyzval právneho zástupcu žalovanej, aby sa s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.04.2022, č.k. 6Cdo/79/2019 bod 21 odôvodnenia vyjadril, či na strane žalovanej (ne)došlo k zmene skutkových okolností jej podaného návrhu.

Podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 23.09.2022 prostredníctvom právneho zástupcu vzala žalovaná návrh na obnovu konania v celom rozsahu späť, navrhla konanie zastaviť a stranám sporu náhradu trov konania nepriznať. Vo vzťahu k trovám konania žiadala aplikáciu § 257 CSP z dôvodu, že návrh podala ešte v r. 2014 a od tej doby sa zásadným spôsobom zmenila rozhodovacia prax, týkajúca sa danej problematiky, čo nemohla predpokladať. Právna úprava obnovy konania podľa Občianskeho súdneho poriadku bola iná, ako je podľa Civilného sporového poriadku, ustanovenia ktorého podmienky povolenia obnovy konania sťažujú. Poukázala na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktoré v obdobnom prípade aplikovali ust. § 257 CSP.

K späťvzatiu žalovanej sa vyjadril žalobca. So späťvzatím návrhu a zastavením konania súhlasil.

S návrhom žalovanej nepriznať náhradu trov konania nesúhlasil a žiadal priznať trovy konania v rozsahu 100 %. Podľa názoru žalobcu žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa v tomto prípade neexistujú. Dôvody, ktoré uvádza žalovaná (nezvláda dlhodobo žiť v neistote nedokladuje a preto nevie žalobca posúdiť), sú podľa žalobcu účelové, v časti aj nepravdivé a najmä nekonkrétne. Dôvodom, prečo nie je opodstatnené v tejto veci aplikovať ust. § 257 CSP je najmä skutočnosť, že v tomto prípade nebola splnená žiadna z podmienok na povolenie obnovy konania, ktoré vyžadoval/vyžaduje zákon.

Pretože Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) nerozhodoval vo veci samej, preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ustanovenie § 385 a contrario CSP) a dospel k záveru, že došlo k účinnému späťvzatiu žaloby.

Podľa ustanovenia § 370 odseky 1 a 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

V prípade, že súdu dôjde podanie, ktorým žalobca berie žalobu späť po rozhodnutí vo veci súdu prvej inštancie a toto rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť, je odvolací súd oprávnený skúmať len to, či takýto prejav vôle urobil účastník, ktorý predtým návrh podal (žalobca) a či z hľadiska obsahu sa jedná skutočne o jeho späťvzatie. Pokiaľ sú tieto podmienky splnené a druhý účastník (žalovaný) neprejavil so späťvzatím nesúhlas, odvolací súd musí v zmysle dispozičnej zásady postupovať podľa citovaného ustanovenia § 370 C.s.p..

Žalovaná vzala svoj návrh na obnovu konania v celom rozsahu späť po tom, čo súd prvej inštancie vo veci rozhodol, ale jeho rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť.

S ohľadom na uvedený procesný úkon navrhovateľky obnovy konania a tiež na to, že žalobca nemal voči úkonu späťvzatia žiadne námietky, odvolací súd späťvzatie návrhu na obnovu konania pripustil, zrušil rozsudok a konanie zastavil.

Podľa ustanovenia § 256 odsek 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorej zo strán konania. Zo zákona účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (ustanovenie § 256 odsek 1 CSP) možno odvodiť len jeden prípad, kedy žalobcovi napriek späťvzatiu žaloby vznikne nárok na náhradu trov zastaveného konania a to prípad späťvzatia žaloby (aj čiastočné späťvzatie) pre správanie sa žalovaného, pričom žaloba bola podaná dôvodne. Dôvodnosť podania žaloby sa pritom posudzuje procesne. Nerozhoduje, aký by bol výsledok konania, keby nedošlo k späťvzatiu / čiastočnému späťvzatiu žaloby, ale to, že žalovaný splní to, čoho sa žalobca domáha, a len preto žalobca vezme žalobu späť.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná vzala svoj návrh na obnovu konania po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení č.k. 6Cdo/79/2019 zo dňa 28. apríla 2022 vyslovil svoj právny názor k skúmaniu včasnosti podania návrhu na povolenie obnovy konania pri zachovaní subjektívnej 3-mesaačnej subjektívnej lehoty v zmysle ust. § 403 ods. 1 CSP. Najvyšší súd SR citovaným uznesením zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/13/2018 z 29. októbra 2018 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

S poukazom na ust. § 256 CSP žalovaná späťvzatím návrhu na obnovu konania procesne zavinila zastavenie konania a žalobca by mal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Žalovaná v návrhu na späťvzatie návrhu na obnovu konania žiadala o aplikáciu ust. § 257 CSP.

Podľa ustanovenia § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Účelom ustanovenia § 257 C.s.p. je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

Toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahraďiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009)

S týmto konštatovaním a s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6?M Cdo 5/2011 sa stotožnil aj odvolací súd „...dovolací súd poznamenáva, že v ustanovení § 150 ods. 1 O.s.p. je ustanovené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky uplatnenia právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania; dáva súdu možnosť, aby za splnenia predpokladov v tomto ustanovení uvedených nepriznal náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania, u ktorého sú inak splnené predpoklady pre priznanie náhrady celkom alebo sčasti. Predmetné ustanovenie umožňuje tak presadiť aplikáciu

ustanovenia § 1 O.s.p. (zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchovu na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb) a docieľiť tak pokiaľ možno spravodlivú ochranu práv, čo aplikácia zásady zodpovednosti za výsledok vždy neumožňuje. Musí ale ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov, a to obidvoch) jeho aplikácie. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.“

„Ustanovenie § 146 ods. 2 OSP vyjadruje výnimku zo zásady náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci vyjadrenej v § 142 OSP. Toto ustanovenie vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon má za následok zastavenie konania. Z previazanosti § 146 ods. 1 písm. c) OSP s § 146 ods. 2 OSP vyplýva, že ak súd zastavuje konanie v dôsledku späťvzatia, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie muselo byť zastavené. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku správania odporcu (žalovaného) k požiadavkám navrhovateľa (žalobcu). Ide teda o to, či sa navrhovateľ domohol k uplatnenému nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol navrhovateľ v meritórnom konaní úspešný, alebo nie (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Sžo 225/2010).“ (Najvyšší súd SR, sp. zn. 7?M Cdo 1/2014)

K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07 či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

V danej veci žalovaná podala návrh na obnovu konania ešte v roku 2014 v dobrej viere, že bude v konaní úspešná vzhľadom na rozhodovaciu prax v obdobných veciach v danom čase. Žalovaná požiadala o obnovu konania z dôvodu, že v pôvodnom konaní platobným rozkazom vydaným Okresným súdom Prešov, č.k. 11Ro 402/2010 zo dňa 10.12.2010 bola žalovaná zaviazaná v prospech žalobcu zaplatiť sumu 1197,55 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 12.3.2010 do zaplatenia, vrátane trov konania s dátumom právoplatnosti 9.2.2011. Platobným rozkazom bola zaviazaná aj na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorá je považovaná za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka ako neprimerane vysokú sankciu spojenú s nesplnením záväzku. Proti platobnému rozkazu žalovaná odpor nepodala. Na základe exekučného titulu, platobného rozkazu č. k. 11Ro 402/2010-30 z 10.12.2010 súd priznal žalobcovi plnenie aj z neprijateľných zmluvných podmienok – zmluvnú pokutu vo výške 663,88 eur a na základe tohto exekučného titulu súdny exekútor vymohol sumu 2206,- eur.

K zmluvnej pokute vo výške 663,88 eur odvolací súd uvádza, že táto je ako neprijateľná zmluvná podmienka absolútne neplatná. Zmluvná pokuta dojednaná v zmluve spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Je koncipovaná na vopred pripravenom tlačive a spotrebiteľ si ju individuálne nedojednal, ani nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Spotrebiteľ mal len možnosť zmluvu ako celok prijať alebo odmietnuť. Je koncipovaná jednostranne v neprospech spotrebiteľa, nakoľko dodávateľ za neuzavretie úverovej zmluvy v prípade odstúpenia od zmluvy o rezervácii finančných prostriedkov sankcionovaný nie je, pričom dodávateľ je oprávnený zmluvu neuzavrieť z akéhokoľvek dôvodu len na základe vlastného uváženia. Zmluvná pokuta by mala byť primeraná porušeniu povinnosti zmluvnej strany, v tomto prípade je však spotrebiteľ sankcionovaný za využitie svojho zákonného práva na odstúpenie od zmluvy či jej vypovedanie a to navyše za stavu, že k žiadnemu plneniu zo strany dodávateľa ešte nedošlo. V súčasnosti sú zmluvné podmienky, z ktorých bolo priznané právo považované v iných súdnych konaniach ako neprijateľné zmluvné podmienky, kedy

žalobcovia nemôžu mať priznané právo na ich plnenie (viď judikatúru súdov napr. rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 7C/314/2014 zo dňa 17.12.2015 a rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/30/2012 zo dňa 26.04.2012, sp. zn. 20Co/314/2015 zo dňa 14.12.2015 a pod.).

Žalovaná so svojim návrhom na obnovu konania mala pôvodne úspech. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 11C/356/2014-113 zo dňa 13. novembra 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 16Co/13/2018-137 z dňa 29. októbra 2018 bola povolená obnova konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11Ro 402/2010. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp.zn. 6Cdo/79/2019 zo dňa 28. apríla 2022 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 16Co/13/2018-137 z dňa 29. októbra 2018 a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo vec nielen opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní žalobcu, ale v súlade s náležitosťami odôvodnenia vyplývajúcimi z ust. § 393 ods. 2 a ods. 3 CSP rozhodnutie presvedčivo a riadne odôvodniť. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR bolo potrebné sa vysporiadať s podstatnými vyjadreniami a uplatnenými námietkami žalobcu týkajúcimi sa skúmania včasnosti podania návrhu na povolenie obnovy konania žalovanou pri zachovaní 3-mesačnej subjektívnej lehoty v zmysle ust. § 403 ods. 1 CSP.

K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie.

Skutočnosť, že žalovaná sa návrhom na obnovu konania snažila zvrátiť stav, keď bola zaviazaná na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, odvolací súd považuje za dôvod hodný osobitného zreteľa. Nebolo by spravodlivým rozhodnutie, ktorým by spotrebiteľ popri tom, že bez poskytnutia akéhokoľvek plnenia musela zaplatiť zmluvnú pokutu, ktorá vychádza z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a ďalšie poplatky s tým spojené, by musela znášať aj trovy konania, keď sa pokúšala tento stav napraviť, a naproti tomu žalobca bez vynaloženia akýchkoľvek výdavkov získal majetkový prospech vo výške 663,88 eur s príslušenstvom. Konanie žalobcu spočívajúce v zakomponovaní neprijateľnej zmluvnej pokuty do zmluvy a v jej následnom uplatňovaní voči spotrebiteľovi nemožno nazvať inak ako konanie v rozpore s dobrými mravmi s negatívnym dopadom na spoločenské vzťahy a poctivý obchodný styk, preto mu náhrada trov konania nepatrí z hľadiska dobrých mravov.

Odvolací súd má za to, že by bolo v rozpore s princípom spravodlivosti, keby žalobcovi, ktorému bolo v pôvodnom konaní priznané plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, bola v konaní o obnove konania priznaná aj náhrada trov konania. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že žalobca je prosperujúcou právnickou osobou, existujúcou na obchodnom trhu dlhšiu dobu, na ktorého aplikácia ust. § 257 CSP nebude mať tak výrazný nepriaznivý vplyv na jeho majetkové pomery, ako by to bolo za situácie, ak by žalovaná bola zaviazaná na náhradu mu trov konania.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd o trovách konania rozhodol tak, že vzhľadom dôvody hodné osobitného zreteľa tak ako sú vyššie uvedené a aplikoval ust. § 257 CSP tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal, napriek tomu, že žalovaná späťvzatím návrhu na obnovu konania zavinila zastavenie konania (§ 256 CSP).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).